

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-92358809-045.02-16955/16016
Konu : Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı

12.06.2024

TÜRK YE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İlgili : 28.05.2024 tarih ve E-41870694-659-18561 sayılı yazınız

İlgili yazınız ve bir kısım Baro Başkanlıkları tarafından Bakanlığımıza iletilen yazılarda; Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavınının 24.10.2019 sonrası Yükseköğretim Kuruluna kayıt yaptıranlardan 31.03.2024 tarihinden sonra mezun olanlar bakımından uygulanacağı belirtilerek;

1-Yabancı bir memlekette hukuk fakültesini bitiren kişiler açısından YÖK Kanununun Geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan mezuniyet tarihinin belirlenmesinde; yurtdışı mezuniyet tarihi, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden barınarlı sınav verilen tarih ve denklik belgesi verilme tarihlerinden hangisinin esas alınacağı,

2- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca stajdan muaf olanların Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavına girmek zorunda olup olmadıkları,

3- Herhangi bir Yükseköğretim kurumuna kayıt olup bilahare yatay geçiş veya sair yollarla Hukuk Fakültesine geçiş yapıp mezun olanlar bakımından, YÖK Kanununun geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan kayıt tarihinin belirlenmesinde, hukuk fakültesine geçiş ve hukuk fakültesinden önceki fakülteye kayıt tarihinden hangisinin esas alınacağı,

Hususlarında Bakanlığımızdan görüş sorulduğunu anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun "Avukatlık kabul şartları" kenar barınıklı 3/1-b maddesinde;

"Türk hukuk fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden barınarlı sınav vermi bulunmak",

Aynı Kanunun "stisnalar" kenar barınıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında;

"Adli, idari ve askeri yargı hâkimlik ve savcılıklarında, Anayasa Mahkemesi raporörlüklerinde, Danıştay üyeliğinde, üniversiteye barınıklı fakültelerin hukuk bilimi dersleri dalında profesörlük, doçentlik, yardımcı doçentlik görevlerinde dört yıl, kamu kurum ve kuruluşlarının hukuk müavirli görevinde on yıl süre ile hizmet etmiş olanlarda 3 üncü maddenin (c) ve (d) bentlerinde yazılı koşullar aranmaz.",

Yine Kanunun "Aranacak şartlar" kenar barınıklı 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

"3 üncü maddenin (a), (b) ve (f) bentlerinde yazılı ko ulları ta ıyan ve Hukuk Mesleklerine Giri Sınavında ba arılı olanlardan, stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel i leri ve 5 inci maddede yazılı engelleri bulunmayanlar, staj yapacakları baroya bir dilekçe ile ba vururlar.",

2547 Sayılı Yüksekö retim Kanununun "Hukuk Mesleklerine Giri Sınavı ve dari Yargı Ön Sınavı" kenar ba lıklı Ek 41 inci maddesinde;

" lgili kanunlarda belirtilen artlara ilave olarak, hâkim ve savcı yardımcılı ı sınavına girmek ve avukatlık veya noterlik stajına ba lamak için Hukuk Mesleklerine Giri Sınavında veya dari Yargı Ön Sınavında ba arılı olmak arttır.

Hukuk Mesleklerine Giri Sınavına, hukuk fakültesinden mezun olanlar ile yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'deki hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip ba arılı olmak suretiyle denklik belgesi almı bulunanlar; dari Yargı Ön Sınavına, hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında en az dört yıllık yüksekö renim yapmı veya bunlara denkli i kabul edilmi yabancı ö retim kurumlarından mezun olanlar girebilir.

Hukuk Mesleklerine Giri Sınavında ilgililerin;

- a) Anayasa Hukuku,
  - b) Anayasa Yargısı,
  - c) dare Hukuku,
  - d) dari Yargılama Usulü,
  - e) Medeni Hukuk,
  - f) Borçlar Hukuku,
  - g) Ticaret Hukuku,
  - h) Hukuk Yargılama Usulü,
  - ı) cra ve flas Hukuku,
  - i) Ceza Hukuku,
  - j) Ceza Yargılama Usulü,
  - k) Hukuku,
  - l) Vergi Hukuku,
  - m) Vergi Usul Hukuku,
  - n) Avukatlık Hukuku,
  - o) Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi,
  - ö) Türk Hukuk Tarihi,
- alanlarındaki bilgileri ölçülür.

dari Yargı Ön Sınavında ilgililerin;

- a) Anayasa Hukuku,
- b) Anayasa Yargısı,
- c) dare Hukuku,
- d) Türk dari Te kilatı,
- e) dari Yargılama Usulü,
- f) Medeni Hukuk,
- g) Borçlar Hukuku (Genel hükümler),
- h) Ticari letme ve irketler Hukuku,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmı tır.

- ı) Hukuk Yargılama Usulü,
  - i) Ceza Hukuku (Genel hükümler),
  - j) Ceza Yargılama Usulü,
  - k) Vergi Hukuku,
  - l) Vergi Usul Hukuku,
  - m) Maliye ve Ekonomi,
  - n) mar ve Çevre Hukuku,
  - o) Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi,
- alanlarındaki bilgileri ölçülür.

Hukuk Mesleklerine Giri Sınavı yılda en az bir defa, dari Yargı Ön Sınavı ise iki yılda en az bir defa olacak ekilde Adalet Bakanlığı ile imzalanacak protokole göre Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılır.

Sınavlar test eklinde yapılır. Sınavlarda çoktan seçmeli en az yüz soru sorulur ve yüz puan üzerinden en az yetmi puan alanlar başarılı sayılır.

Sınavların yapılma ekli ile sınavlara ilişkin diğer hususlar Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Noterler Birliğinin görüşü alınarak Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Bu maddenin uygulanmasında hâkimlik, savcılık, avukatlık ve noterlik meslekleri hukuk mesleği olarak kabul edilir.",

Aynı Kanununun Geçici 80 inci maddesinde;

"Ek 41 inci maddede düzenlenen ve ilgili kanunlarda öngörülen Hukuk Mesleklerine Giri Sınavı veya dari Yargı Ön Sınavında başarılı olma artışı, ilgili yükseköğretim kurumlarına bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kayıt yaptıranlar hakkında uygulanır. (Ek cümle:1/7/2022-7417/34 md.) Ancak başarılı olma artışı, 24/10/2019 tarihinden sonra ilgili yükseköğretim kurumlarına kayıt yaptıranlardan 31/3/2024 tarihinden önce mezun olanlar bakımından uygulanmaz.",

Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin "Başvurma" kenar başlıklı 4 üncü maddesinde;

"Avukatlık stajını yapmak isteyen aday, Baroya dilekçe ile başvurur.

Dilekçeye atılacak belgelerin asılları (Değişik ibare:RG-9/5/2023-32185) veya e-Devlet kapısına ait barkodlu belge doğrultusunda uygulanması vasıtasıyla kontrolü mümkün örneklerinin eklenmesi zorunludur.

a) Nüfus Cüzdanı (Ek ibare:RG-9/5/2023-32185) örneği,

b) Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirdiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar.)

c) Stajyer listesine yazılmak için başvuru yapılan Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi,

d) Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlık kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı,

e) Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı (Değişik ibare:RG-9/5/2023-32185) mahkumiyetlerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi,

f) Başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağına dair bildiri kağıtları,

g) Avukatlık mesleki olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi (Değişiklik ibare:RG-14/12/2018-30625) tabipliklerin birinden alınacak sağlık raporu.

(Yeniden düzenleme:RG-9/5/2023-32185) 24/10/2019 tarihinden sonra hukuk fakültesine kayıt yaptıranlardan 31/3/2024 tarihinden önce mezun olanlar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Mesleklerine Giri Sınavı başvuru belgesi,

Belgelerde eksikliği bulunan adayın başvurusu eksik belgeler tamamlanuncaya kadar ertelemeye konulmaz.",

Hukuk Mesleklerine Giri Sınavı ve Yargı Ön Sınavı Yönetmeliğinin "Kapsam" kenar başlıklı 2 nci maddesinde;

"(1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 41 inci maddesinde düzenlenen Hukuk Mesleklerine Giri Sınavı ve Yargı Ön Sınavına ilişkin esasları kapsar ve 24/10/2019 tarihinden sonra yükseköğretim kurumlarına kayıt yaptıranlardan 31/3/2024 tarihinden sonra mezun olanlar hakkında uygulanır.",

Aynı Yönetmeliğin "Sınavlara girme şartları" yan başlıklı 5 inci maddesinde;

"(1) 2547 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesinde öngörülen sınavlardan;

a) Hukuk Mesleklerine Giri Sınavına, hukuk fakültesinden mezun olanlar ile yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'deki hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başvuru olmak suretiyle denklik belgesi almış bulunanlar,

b) Yargı Ön Sınavına, hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında en az dört yıllık yükseköğretim yapmış veya bunlara denkliği kabul edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar, girebilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Bilindiği üzere, 24.10.2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 5 inci maddesi ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa Ek 41 inci madde eklenmesi suretiyle, hâkim ve savcı yardımcılığı sınavına girmek ve avukatlık veya noterlik stajına başlamak için Hukuk Mesleklerine Giri Sınavında başvuru şartları getirilmiştir. Bu kapsamda hazırlanan Hukuk Mesleklerine Giri Sınavı ve Yargı Ön Sınavı Yönetmeliği 08.05.2024 tarihli ve 32540 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu itibarla yukarıda belirtilen Mevzuat hükümleri uyarınca;

1-24.10.2019 tarihinden önce yurt içinde veya yurtdışında **hukuk fakültesine** kayıt yaptıranların, avukatlık stajına başlamak için, mezuniyet tarihi, fark derslerini verdiği tarih veya denklik belgesi verilme tarihine bakılmaksızın Hukuk Mesleklerine Giri Sınavından başvuru şartlarına tabi olmadıkları,

2- 24.10.2019 tarihinden sonra yurt içinde **hukuk fakültesine** kayıt yaptıranlardan, 31.03.2024 tarihinden önce mezun olanların da, avukatlık stajına başlamak için Hukuk Mesleklerine Giri Sınavından başvuru şartlarına tabi olmadıkları,

3- Yurtdışı hukuk fakültelerinden mezun olanlar açısından Hukuk Mesleklerine Giri Sınavında başvuru şartlarına tabi olup olunmadığının belirlenmesi için, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen mezuniyet tahininin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

belirlenmesinde, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3/1-b ve 2547 sayılı Yüksekö retim Kanununun Ek 41 inci maddesinde "**noksan kalan derslerden ba arılı sınav vermi olmak**" ko ulu esas alındı ı için, fark derslerinin ba arılı ile tamamlandı ı tarihin esas alınması gerekti i,

4- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası gere ince avukatlı a kabul edilmek için stajdan muaf olanların, 2547 sayılı sayılı Kanunun Ek 41 inci maddesinde Hukuk Mesleklerine Giri Sınavında veya dari Yargı Ön Sınavında ba arılı olma artının, hâkim ve savcı yardımcılı ı sınavına girmek ve avukatlık veya noterlik stajına ba lamak için öngörülmesi nedeniyle, anılan sınava tabi olmadıkları,

5- Herhangi bir Yüksekö retim kurumuna kayıt olup bilahare yatay geçi veya sair yollarla Hukuk Fakültesine geçi yapıp mezun olanlar bakımından, YÖK Kanununun geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan kayıt tarihinin belirlenmesinde, aynı hükümde "**ilgili yüksekö retim kurumlarına...**" tabiri kullanılması nedeniyle, **hukuk fakültesine** geçi tarihinin esas alınması gerekti i de erlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesi ile yazımızın tüm Baro Ba kanlıklarına iletilmesini rica ederim.

Hakan ÖZTATAR
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmı tır.

Adalet Bakanlı ı Ek Bina B Blok Milli Müdafaa Caddesi No:22 Kızılay / ANKARA
Telefon No: (0312) 417 77 70 Fax No: (0312) 219 44 28
E-Posta: higm@adalet.gov.tr nternet Adresi: higm.adalet.gov.tr
Kep Adresi: adaletbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için : Erhan ÇEL K
ube Müdürü

Telefon No: (0312) 414 81 33

